

Nr 69.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293); given Stockholms slott den 15 februari 1946.

Under återopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 i regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293).

GUSTAF.

Axel Gjöres.

Förslag

till

Lag**om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen
den 22 juni 1939 (nr 293).**

Härigenom förordnas, att allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939¹, vilken jämlikt lag den 11 maj 1945 (nr 171) gäller till och med den 30 juni 1946, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1947.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1940: 168, 1941: 394 och 1942: 251.

*Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 25 januari 1946.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Gjores.

Allmän förfogandelag utfärdades den 22 juni 1939 (nr 293) och gällde ursprungligen till och med den 31 mars 1940. Lagens giltighetstid har förlängts genom lagar den 30 mars 1940 (nr 168), den 13 juni 1941 (nr 394), den 15 maj 1942 (nr 251), den 17 juni 1943 (nr 403), den 28 april 1944 (nr 175) och den 11 maj 1945 (nr 171), sista gången för tiden till och med den 30 juni 1946. I samband med förlängningarna av giltighetstiden hava vissa ändringar vidtagits i lagen.

För att lagens materiella bestämmelser skola träda i tillämpning erfordras särskilt förordnande därom. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande meddelas av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Kungl. Maj:t. Genom kungörelse den 6 september 1939 (nr 624) meddelade Kungl. Maj:t förordnande, varom nyss är sagt, att gälla tills vidare, vilket förordnande riksdagen i skrivelse den 7 oktober 1939 (nr 9) förklarade sig gilla. Förordnandet är alltjämt gällande.

Beträffande allmänna förfogandelagens innehåll må här allenast erinras om att enligt lagen Kungl. Maj:t äger — där så finnes erforderligt för att inom riket eller inom visst område av riket tillgodose behovet av förnödenhet, som är av vikt för befolkningen eller produktionen, eller för att bereda tillgång till förnödenhet, som är behöflig för krigsbruk eller annat ändamål av betydelse för det allmänna — föreskriva skyldighet för ägare eller innehavare av sådan förnödenhet att avstå densamma till kronan. Vidare äger Kungl. Maj:t för behov, som nyss är sagt, föreskriva att beslag skall läggas å förnödenhet som i det föregående avses, varjämte Kungl. Maj:t äger i vissa andra hänseenden förfoga över fastigheter, anläggningar, transportmedel m. m. För egendom, som avstås till kronan eller eljest ställes

till kronans förfogande eller upplåtes till dess begagnande, utgår ersättning efter grunder, som i lagen angivas.

Departements-
chefen.

Även om det allmänna försörjningsläget inom riket efter krigets slut i många hänseenden avsevärt förbättrats, föreligger dock alltjämt på grund av förhållandena på världsmarknaden knapphet på åtskilliga för folkförsörjningen betydelsefulla förnödenheter. Man torde ha att räkna med att denna knapphet, åtminstone beträffande vissa av förnödenheterna i fråga, kommer att bestå även efter den 30 juni 1946 under tid, som för närvarande icke kan beräknas. Det synes därför nödvändigt att jämväl efter sistnämnda dag bibehålla vissa på allmänna förfogandelagens bestämmelser grundade beslag och därmed sammanhängande regleringar. Behov av ifrågasvarande lag kommer alltså att föreligga ännu någon tid, och jag finner mig därför böra förorda, att lagens giltighetstid utsträcker, förslagsvis till och med den 30 juni 1947.

På grund härav har inom folkhushållningsdepartementet upprättats förslag till lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293).

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ifrågasvarande lagförslag, av den lydelse bilaga¹ vid detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Curt Nordwall.

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag ur protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 7 februari 1946.

Närvarande:

regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GULDBERG,
EKBERG,
SANTESSON.

Enligt lagrådet den 4 februari 1946 tillhandakommet utdrag av protokoll över folkhushållningsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 25 januari 1946, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293)*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av t. f. byråchefen för lagärenden i folkhushållningsdepartementet hovrätts-assessorn E. W. Z. Göransson.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Bertil Crona.

*Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 15 februari 1946.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Gjores, lagrådets den 7 februari 1946 avgivna utlåtande över det den 25 januari 1946 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293)*; därvid föredraganden hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Persson.
